

ARBOR CONSULTANCY

TOGETHER WE CREATE THE URBAN FOREST

Ecologische quickscan Snelfietsroute F58 te Bergen op Zoom

Dennis Maas
2 februari 2021

ARBOR CONSULTANCY
TOGETHER WE CREATE THE URBAN FOREST

Arbor Consultancy BV
Vroenhoutseweg 26
4703 SJ Roosendaal

06-25 466 953
info@arborconsultancy.nl
www.arborconsultancy.nl

KvK : 68470231
BTW : NL857459399B01
IBAN: NL11 ABNA 0829 4804 39

Colofon

Titel van het rapport

Ecologische quickscan
Snelfietsroute F58 te Bergen op Zoom

Projectnummer

AC-20-0191

Opdrachtgever

Geo Infra B.V.
T.a.v. de heer C.J. Goud
Emmerblok 18
4751 XE OUD GASTEL

Opdrachtnemer

Arbor Consultancy BV
Vroenhoutseweg 26
4703 SJ ROOSENDAAL

Adviseur

Maasarend, Praktisch in ecologie
Baksweer 203
4941 LJ Raamsdonksveer
06-48270533
dennis@maasarend.nl
www.maasarend.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 2020-091-1
Datum: 2 februari 2021

Auteur

Dennis Maas

Kwaliteitscontrole

Iris van der Arend

Inhoudsopgave

1.	Inleiding, doel en werkwijze onderzoek	3
2.	Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen	4
3.	Wetgeving	7
4.	Resultaten onderzoek	9
	Literatuur.....	18
	Bijlage 1: Tekening snelfietsroute F58 Bergen op Zoom	19
	Bijlage 2: Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017	20
	Bijlage 3: Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017	21
	Bijlage 4: Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017	22
	Bijlage 5: Vogelwaarnemingen tijdens veldbezoek.....	23

1. Inleiding, doel en werkwijze onderzoek

Gemeente Bergen op Zoom is voornemens om samen met gemeente Roosendaal een snelfietsroute aan te leggen tussen beide gemeentes. Beide gemeentes zijn hierin verantwoordelijk voor de aanleg binnen hun eigen gemeentegrens.

Arbor Consultancy BV heeft namens gemeente Bergen op Zoom aan Maasarend, Praktisch in ecologie gevraagd om een ecologische quickscan uit te voeren. Het doel van een ecologische quickscan is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde gebieden, beschermde soorten flora en fauna en beschermde houtopstanden. Tevens dient dit onderzoek om te toetsen of er bij een ruimtelijke ontwikkeling kans is op overtreding van de Wet Natuurbescherming (Rijksoverheid, 2017).

Maasarend heeft eerst een bureaustudie uitgevoerd naar mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten binnen het projectgebied en de directe omgeving. Vervolgens heeft er op 26 januari 2021 een veldonderzoek plaatsgevonden, waarbij het projectgebied is onderzocht op de aanwezigheid van geschikt habitat voor beschermde soorten en daarmee de potentiële aanwezigheid van deze soorten. Dit veldonderzoek is uitgevoerd door een ecooloog van Maasarend. De weersomstandigheden tijdens het veldonderzoek waren: een temperatuur van 3 °C, windkracht 3 Beaufort west, licht bewolkt en 0 mm neerslag.

2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het beoogd tracé voor de snelfietsroute F58 loopt vanaf de Marconilaan en de Ruytershoveweg te Bergen op Zoom, verder in oostelijke richting (Figuur 1). Het tracé, waarop deze quickscan betrekking heeft, loopt parallel verder ten noorden van de A58 tot aan de gemeentegrens met gemeente Roosendaal.

Figuur 1 Locatie van het projectgebied.

Het tracé, waarop deze quickscan betrekking heeft, is circa 3,5 kilometer lang. Over het gehele tracé is al een fietspad aanwezig aan één of aan beide zijden van de Ruytershoveweg. Op delen van het tracé zijn de doorgaande weg en het fietspad van elkaar gescheiden door een middenberm met bomen (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Ten zuiden van de Ruytershoveweg loopt snelweg A58. Ten noorden van het tracé liggen bossen met een productiefunctie, met uitzondering van het westelijke deel dat start in de bebouwde kom van Bergen op Zoom (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Figuur 2 Huidig fietspad, van de Ruytershoveweg gescheiden door een middenberm met bomen.

Figuur 3 Start van het tracé vanaf de Marconilaan.

Gemeente Bergen op Zoom is voornemens om samen met gemeente Roosendaal een snelfietsroute aan te leggen tussen beide gemeentes, die elk verantwoordelijk zijn voor de aanleg binnen hun eigen gemeentegrenzen. In bijlage 1 is weergegeven welke ingrepen waar noodzakelijk zijn om de snelfietsroute aan te leggen (Geo Infra B.V., 2020). In hoofdzaak zal het bestaande fietspad als basis worden gebruikt en over het gehele tracé worden verbreed tot een breedte van vier meter. Verder zullen o.a. de volgende ingrepen plaatsvinden om ruimte te maken voor de aanleg van de snelfietsroute:

- Aan de westzijde van het tracé, ter hoogte van het bedrijventerrein, zullen het bestaande groen en de aanwezige bomen gehandhaafd blijven. Bij ruimtegebrek zal het nieuwe fietspad in de richting van de rijbaan opschuiven;
- Waar nodig worden hekwerk en gaas verwijderd en opgeschoven;
- Ter hoogte van de militaire erevelden zal de huidige watergang worden gedempt en wordt deze vervangen door halfverharding;
- Er wordt een principe ontwerp opgesteld om ter hoogte van Wouwse Tol Noord de huidige duiker uit te breiden;
- Aan de oostzijde, net voor de gemeentegrens, worden 26 bomen verwijderd. Mogelijk zullen deze bomen worden verplant.

3. Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht (Rijksoverheid, 2017). Om niet in overtreding te komen van de wet Natuurbescherming dient voorafgaand aan werkzaamheden in de openbare ruimte, een ecologische quickscan uitgevoerd te worden. In deze quickscan wordt in beeld gebracht of er (mogelijk) beschermde natuurgebieden of beschermde flora en fauna aanwezig is in het plangebied. Hierbij wordt gekeken naar Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland met betrekking tot gebiedsbescherming en vaatplanten, vleermuizen, overige zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën, insecten en vissen met betrekking tot soortbescherming.

De Wet Natuurbescherming kent, met betrekking tot soortbescherming, drie verschillende beschermingsregimes met elk hun eigen verbodsbepalingen. Dit betreft de beschermingsregimes:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 Wnb);
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§ 3.5 Wnb);
3. Beschermingsregime andere soorten (§ 3.10 Wnb).

De belangrijkste artikelen met verbodsbepalingen vanuit deze beschermingsregimes in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen zijn artikel 3.1, artikel 3.5 en artikel 3.10 (bijlagen 1 t/m 3).

Per provincie wordt voor enkele algemeen voorkomende soorten vrijstelling verleend voor de verboden in artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming 2017 in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de provincie Noord-Brabant geldt dat er voor de soorten in Tabel 1 vrijstelling wordt verleend voor het opzettelijk vangen, doden of vernielen van vaste voortplantings-, rust- of verblijfplaatsen.

Tabel 1 Lijst van vrijgestelde soorten Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2016).

Amfibieën	Zoogdieren
Bruine kikker	Aardmuis
Gewone pad	Bosmuis
Kleine watersalamander	Dwergmuis
Meerkikker	Dwergspitsmuis
Middelste groene kikker (Bastaardkikker)	Egel
	Gewone bosspitsmuis
	Haas
	Huisspitsmuis
	Konijn
	Ondergrondse woelmuis
	Ree
	Rosse woelmuis
	Tweekleurige bosspitsmuis
	Veldmuis
	Vos
	Wild zwijn
	Woelrat

Naast de bescherming van natuurgebieden en de bescherming van flora en fauna wordt vanuit de Wet Natuurbescherming aandacht besteed aan de bescherming van houtopstanden. Er kan sprake zijn van een meldplicht, herplantplicht of een kapverbod bij houtopstanden buiten de bebouwde kom groter dan 0,1 hectare of met meer dan 20 laanbomen.

4. Resultaten onderzoek

Voor aanvang van het veldbezoek heeft er een bureaustudie plaats gevonden naar het voorkomen van beschermde natuurgebieden, houtopstanden en/of beschermde flora en fauna in het projectgebied, waarbij de vrij verkrijgbare bron Waarneming.nl is geraadpleegd en het Uitvoerportaal van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDDF). Tijdens het veldbezoek zijn de gegevens van de bureaustudie aangevuld met inzichten vanuit veldervaring.

Vervolgens is er gekeken of voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op deze soorten. In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** zijn de resultaten van de bureaustudie opgenomen.

Tabel 2 Resultaten bureaustudie.

Soort	Aanwezig	Mogelijk aanwezig	Niet aanwezig	Invloed	Mogelijk invloed	Geen invloed
Gebieden	X				X	
Vaatplanten		X			X	
Vleermuizen	X				X	
Overige zoogdieren		X			X	
Vogels	X				X	
Reptielen en amfibieën		X			X	
Insecten		X			X	
Vissen			X			X
Hout-opstanden	X			X		

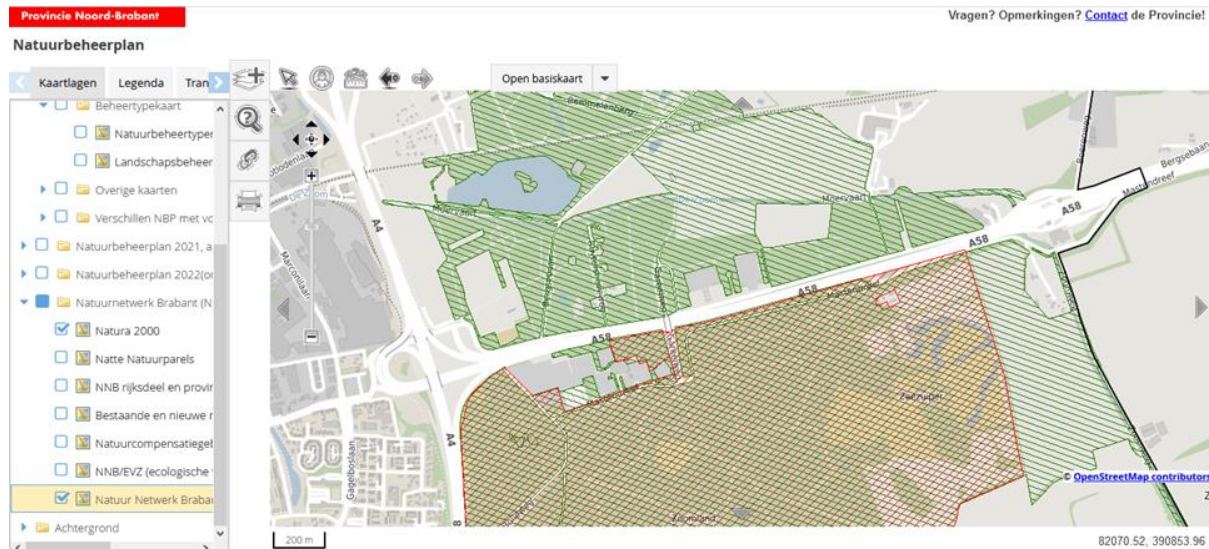
Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie en het veldbezoek volgen hierna de conclusies voor eventueel te nemen vervolgacties, waaronder nader onderzoek. Deze worden eerst per soortgroep behandeld aan de hand van waarnemingen uit zowel de bureaustudie als het veldbezoek. Vervolgens worden de uitkomsten samengevat in een tabel.

Gebiedsbescherming

Het tracé ligt binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en loopt over een grote lengte parallel aan een Natura 2000 gebied. Dit betreft Natura 2000 gebied Brabantse Wal, gelegen aan de overzijde van snelweg A58 op een afstand van 50 tot 100 meter (Figuur 1). Het tracé loopt door gronden die tot het NNB behoren. Dit betreft de gronden die op de natuurbeheertypenkaart tot beheertype N16.03 Droog bos met productie worden gerekend. (Provincie Noord-Brabant, z.d.)

Ecologische quickscan Snelfietsroute F58 te Bergen op Zoom

Met de in 2019 nieuw gelanceerde rekentool van Aerius is te berekenen of een project zorgt voor stikstofdepositie (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2019). Indien de depositie van stikstof op een stikstofgevoelig habitattypen binnen een nabijgelegen natuurgebied boven 0,00 mol/ha/jaar is dan is het project vergunningsplichtig.

Figuur 1 Ligging projectgebied t.o.v. Natura 2000 gebieden en Natuur Netwerk Brabant (Provincie Noord-Brabant, z.d.)

Door de ligging van het tracé ten opzichte van beschermde natuurgebieden, valt op voorhand niet uit te sluiten dat er negatieve effecten ontstaan door de geplande werkzaamheden op stikstofgevoelige habitattypen. Nader onderzoek naar de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen moet hier meer inzicht in verschaffen.

Vaatplanten

In de afgelopen 10 jaar zijn binnen een straal van anderhalve kilometer van het tracé geen beschermde vaatplanten waargenomen. Wel zijn er diverse soorten van de Unielijst exoten vastgesteld in de omgeving van het tracé: Hemelboom, Parelvederkruid, Reuzenbalsemien, Reuzenberenklauw, Smalle waterpest, Verspreidbladige waterpest.

Tijdens het veldbezoek is extra gelet op de aanwezigheid van deze exoten langs het tracé, maar deze zijn niet aangetroffen. Het is niet nodig om op voorhand extra maatregelen te treffen ten aanzien van exotenbestrijding.

Tijdens het veldbezoek op 26 januari 2021 zijn met name algemeen voorkomende soorten aangetroffen: Akkerkool, Bezemkruiskruid, Braam, Duizendblad, Fluitenkruid, Gewone smeerwortel, Grote brandnetel, Hondsdraf, Jakobskruiskruid, Kleefkruid, Klein kruiskruid, Kleine ooievaarsbek, Kleine veldkers, Klimop, Klimopereprijs, Kluwenhoornbloem, Knoopkruid, Kruipende boterbloem, Madeliefje, Paardenbloem, Paarse dovenetel, Ridderzuring, Ronde ooievaarsbek, Smalle weegbree, Speerdistel, Straatgras, Struisgras, Veldzuring, Vogelmuur, Winterpostelein, Witte klaver en Zachte ooievaarsbek.

Alleen Ronde ooievaarsbek is zeldzaam, maar heeft geen bedreigde status en geniet geen wettelijke bescherming.

Er zijn geen beschermde soorten of geschikt habitat voor beschermde soorten aanwezig binnen het projectgebied.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde vaatplanten kunnen hiermee worden uitgesloten.

Vleermuizen

Vanuit de bureaustudie is het aannemelijk dat de volgende soorten gebruik maken van het projectgebied of de directe omgeving:

- Gewone dwergvleermuis;
- Laatvlieger;
- Rosse vleermuis;
- Ruige dwergvleermuis.

Sinds 2010 zijn deze soorten vastgesteld binnen 1,5 kilometer van het projectgebied. De waarnemingen concentreren zich in het stedelijk gebied van Bergen op Zoom en de bossen aan weerszijden van de A58.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat er geen holtes of losse bastplaten in de te vervallen Zomereiken nabij de gemeentegrens aanwezig zijn. Aanwezige snoeiwonden zijn allemaal dicht en bieden geen toegang tot potentiële vleermuisverblijfplaatsen.

Er zijn bomen met diverse holtes aanwezig aan de overzijde van de doorgaande weg, iets ten oosten van de militaire erevelden (Figuur 2). Deze holtes zijn zeer waarschijnlijk geschikt voor vleermuizen, maar de betreffende bomen liggen buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden.

Er bevinden zich ook potentieel geschikte holtes voor vleermuisverblijfplaatsen in enkele Beuken ter hoogte van de militaire erevelden (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Deze bomen zullen behouden blijven in de toekomstige situatie, maar tijdens de uitvoering van de werkzaamheden bestaat wel een extra risico op verstoring van eventueel aanwezige vleermuizen. Een aanvullend jaarrond vleermuisonderzoek, conform het Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2020), moet inzicht verschaffen in de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze bomen.

De te vervallen Zomereiken aan de oostzijde van het tracé zouden dienst kunnen doen als onderdeel van een belangrijke vliegroute voor vleermuizen. Het verwijderen van deze bomen zou betekenen dat er een gat van circa 225 meter moet worden overbrugd om aan te sluiten op de resterende delen van een potentieel aanwezige vliegroute. Het belang van deze bomenlaan als vliegroute of als belangrijk foerageergebied dient te worden aangetoond in nader onderzoek.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek zal het functiegebruik door vleermuizen aan moeten tonen van de Beuken ter hoogte van de militaire erevelden en van de te vervallen Zomereiken nabij de gemeentegrens. Door de verspreide ligging van beide locaties moeten de inventarisaties door twee personen worden uitgevoerd.

Figuur 2 Potentieel geschikte holtes voor vleermuisverblijfplaatsen in bomen langs snelweg A58.

Figuur 6 Bomen met holtes nabij de militaire erevelden

Overige zoogdieren

In de afgelopen 10 jaar is de aanwezigheid van de beschermde soorten Boommarter, Bunzing en Eekhoorn vastgesteld langs het tracé en de directe omgeving. In het veld is voor deze beschermde soorten het ecologisch belang van het projectgebied verder bepaald.

Naast deze beschermde soorten zijn sinds 2010 de provinciaal vrijgestelde soorten Bosmuis, Egel, Haas, Konijn, Ree en Vos vastgesteld in de omgeving van het projectgebied.

Tijdens het veldbezoek is geen geschikt habitat voor beschermde zoogdieren aangetroffen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. De nabijheid van snelweg A58 heeft een te versturende werking op beschermde fauna, die zich dieper in de productiebossen zullen bevinden of ten zuiden van de snelweg op de Brabantse Wal.

Negatieve effecten op overige zoogdieren kunnen hiermee op voorhand worden uitgesloten.

Vogels

Op basis van de bureaustudie is de aanwezigheid van beschermde vogels of jaarrond beschermde nesten van vogels mogelijk. Sinds 2010 zijn zowel Boomvalk, Buizerd, Havik, Huismus, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Ooievaar, Ransuil, Roek, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte Wouw vastgesteld langs het tracé of in de directe omgeving.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving: Boomkruiper, Buizerd, Ekster, Groenling, Grote bonte specht, Houtduif, Kauw, Koolmees, Pimpelmees, Vink, Winterkoning, Zilvermeeuw en Zwarte kraai. De waargenomen Buizerd betrof een dood individu, vermoedelijk een verkeersslachtoffer.

Deze waarnemingen zijn op kaart gezet in bijlage 5.

Tijdens het veldbezoek is een oud duivennest aangetroffen in een Zomereik (boomnummer 7). Dit nest is niet geschikt als nestlocatie voor soorten met jaarrond beschermde nesten. Er zijn verder geen nesten aangetroffen langs het tracé. De meeste bomen blijven in de toekomstige situatie gehandhaafd, waardoor geen problemen ontstaan met betrekking tot jaarrond beschermde nesten.

Negatieve effecten op beschermde vogels of jaarrond beschermde nesten kunnen hiermee op voorhand worden uitgesloten.

De bomen kunnen gedurende het broedseizoen wel veel nestgelegenheid bieden aan algemeen voorkomende soorten, zonder jaarrond beschermde nesten. Gedurende het broedseizoen zijn ook nesten van deze soorten wettelijk beschermd. Het is daardoor noodzakelijk om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Reptielen en amfibieën

Uit de bureaustudie komt naar voren dat de volgende beschermde soorten reptielen en amfibieën zijn vastgesteld in de voorbije tien jaar in de directe omgeving van het tracé: Alpenwatersalamander, Levendbarende hagedis, Poelkikker, Rugstreeppad en Vimpootsalamander. Daarnaast zijn de provinciaal vrijgestelde soorten Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander in de omgeving van het tracé vastgesteld.

Tijdens het veldbezoek is geen geschikt habitat aangetroffen voor beschermde soorten. De aanwezige sloten langs het huidige fietspad waren tijdens het veldbezoek grotendeels niet watervoerend en er was sprake van veel bladinvall. Dit heeft een negatieve invloed op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Negatieve effecten op beschermde soorten reptielen en amfibieën kunnen hiermee op voorhand worden uitgesloten.

Insecten

Zowel ten zuiden als ten noorden van het beoogde tracé F58 is sinds 2010 de beschermde soort Gevlekte witsnuitlibel waargenomen.

Gevlekte witsnuitlibel is een soort van de Habitatrichtlijn en geniet daarmee Europese bescherming. Deze soort is de laatste decennia aan een opmars bezig, maar is nog steeds vrij zeldzaam in Nederland. Doordat het een mobiele soort is, wordt nieuw geschikt habitat makkelijk gekoloniseerd (De Vlinderstichting, z.d.).

Tijdens het veldbezoek is geen geschikt habitat voor beschermde soorten insecten aangetroffen.

Negatieve effecten op beschermde soorten insecten kunnen hiermee worden uitgesloten.

Vissen

Sinds 2010 zijn geen beschermde vissen binnen het projectgebied of de directe omgeving vastgesteld. Er is geen geschikt habitat aanwezig in het projectgebied.

Negatieve effecten op beschermde soorten vissen kunnen worden uitgesloten.

Houtopstanden

De 26 te vervallen Zomereiken (boomnummers 6x t/m 7v) bevinden zich buiten de begrenzing van de bebouwde kom van Bergen op Zoom. Het betreft meer dan 20 bomen in een laanconstructie. Hierdoor is er sprake van een beschermde houtopstand en dient er een kapmelding gedaan te worden bij de provincie Noord-Brabant. Er kan tevens sprake zijn van een herplantplicht.

Eindconclusie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. geeft een samenvattend overzicht of er aanvullend onderzoek noodzakelijk is voor de eerder genoemde soortgroepen. Vanuit deze ecologische quickscan komt naar voren dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is. Afhankelijk van de uitkomsten van dit aanvullend onderzoek kan het nodig zijn om compenserende en/of mitigerende maatregelen te treffen en een ontheffing op de Wet Natuurbescherming aan te vragen. De voorgenomen ontwikkeling kan niet op voorhand plaatsvinden, zonder kans op overtreding van bepalingen uit de Wet Natuurbescherming. Daarnaast zal een Aerius berekening inzicht moeten verschaffen in de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in beschermde natuurgebieden en zal er een kapmelding gedaan moeten worden.

Tabel 3 Benodigd aanvullend onderzoek.

Soort	Aanvullend onderzoek	Periode/frequentie
Gebieden	Berekening stikstofdepositie	Zodra exacte planvorming bekend is
Vaatplanten	Geen	N.v.t.
Vleermuizen	Jaarrond inventarisatie.	Minimaal vijf veldbezoeken tussen 15 mei en 1 oktober
Overige zoogdieren	Geen	N.v.t.
Vogels	Geen	Werkzaamheden uitvoeren buiten broedseizoen
Reptielen en amfibieën	Geen	N.v.t.
Insecten	Geen	N.v.t.
Vissen	Geen	N.v.t.
Houtopstanden	Geen	- Kapmelding doen vanaf één jaar tot uiterlijk één maand voorafgaande aan de kap - Mogelijk herplantplicht

Onderstaande maatregelen tijdens de werkzaamheden zijn altijd geldend:

- Vanuit de Zorgplicht is het een eis om voorzichtig te handelen met alle voorkomende flora en fauna;
- Indien, ondanks zorgvuldig handelen, er schade lijkt te ontstaan aan beschermde flora en fauna, wordt er direct contact opgenomen met een ter zake deskundige;
- Om bodem bewonende dieren de mogelijkheid te geven een nieuw leefgebied te vinden, wordt er gefaseerd gewerkt bij de verwijdering van vegetatie, stobben en bodemmateriaal;
- Dieren krijgen de rust en kans om zich te verplaatsen, indien zij worden aangetroffen tijdens werkzaamheden;
- Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring te voorkomen zoals: UV-vrije verlichting, beperkte hoogte lichtmasten, convergerende en naar beneden gerichte verlichting en geen sterk bundellicht;

- Vestiging van Rugstreeppad voorkomen door puinhopen te verwijderen, rijsporen en plasvorming te voorkomen. Daarnaast is het mogelijk een scherm in te graven rondom het plangebied. Deze dient 10 cm te worden ingegraven en verder bovengronds een hoogte van 50 cm te hebben;
- Er wordt rekening gehouden met broedvogels en het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Werkzaamheden worden gestart voor of na het broedseizoen.

Literatuur

- De Vlinderstichting. (z.d.). *Gevlekte witsnuitlibel*. Opgeroepen op januari 21, 2021, van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/gevlekte-witsnuitlibel>
- Geo Infra B.V. (2020, december 15). Inventarisatie snelfietsroute F58, traject Bergen op Zoom. Oud Gastel: Geo Infra B.V.
- Nationale Databank Flora en Fauna. (z.d.). *NDFF Uitvoerportaal*. Opgeroepen op januari 21, 2021, van <https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#0>
- Provincie Noord-Brabant. (2016). *Verordening natuurbescherming Noord-Brabant*. 's Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant.
- Provincie Noord-Brabant. (z.d.). *Natuurbeheerplan*. Opgeroepen op januari 21, 2021, van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2019, december 10). *Aerius Calculator*. Opgeroepen op januari 21, 2021, van <https://calculator.aerius.nl/calculator/>
- Rijksoverheid. (2017, januari 1). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op september 21, 2020, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus. (2020). *Vleermuisprotocol 2021*. Odiijk: Netwerk Groene Bureaus. Opgeroepen op november 16, 2020, van <https://www.vleermuisprotocol.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Waarneming.nl. (z.d.). Opgeroepen op januari 21, 2021, van <https://waarneming.nl/locations/13196/>

Bijlage 2: Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.1 Wet Natuurbescherming 2017

1. *Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.*
2. *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*
3. *Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.*
4. *Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.*
5. *Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*
(Rijksoverheid, 2017)

Bijlage 3: Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.5 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
- 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*
- 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*
- 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. (Rijksoverheid, 2017)*

Bijlage 4: Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017

Artikel 3.10 Wet Natuurbescherming 2017

- 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.*
- 2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen: a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde, b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen, c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden, d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer, g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, h) in het algemeen belang, of i) bestendig gebruik.*
- 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. (Rijksoverheid, 2017)*

Bijlage 5: Vogelwaarnemingen tijdens veldbezoek

